

figheden deraf, og enhver Klage af Befolkningen, der nærmest maa rettes mod den Mand, der har foreslaaet Nedlæggelsen, vilde derved være fjernet; men det er jo et Hensyn, som ikke bør gjøre sig gjældende ved sige Sagers Afgjorelse.

Tsberning: Da jeg tildeels var Aarsag i, eller ideimindste Anledningen til, at de i denne Sag meest interesserede Medlemmer af denne Forsamling ikke fik deres Dasse sat igennem om, at faae Sagen til at gaae til et Udvalg, før den kom til første Behandling her, saa har jeg troet, at det var min Pligt, ogsaa nærmere tildeels at udvikle, hvorfor jeg gjorde det. Det var, for at bevirke det, som den ærede Minister, forsaavidt jeg har forstaaet ham rigtigt, ikke synes at have noget Væsentligt imod, nemlig, at Thinget skulde komme til en Beslutning modsat den, der indeholdes i Forslaget, hvilket Sidste jo ogsaa var Ministerens Høielse imod, nemlig den Beslutning, at beholde Rønne Skole ikke som en udvidet lærd Skole, men nærmest indrettet paa saadan Maade, som det forekommer mig er angivet med størst Skarphed af det ærede Medlem fra Slagelse (Steen). Førend jeg imidlertid gaaer ind paa nærmere at begrunde, hvorfor jeg troer, at denne Foranstaltning vilde være den rette, maa jeg først berøre en, som jeg troer, ikke rigtig Opfattelse fra Cultusministerens Side af, hvad Medlemmet for Præstø Amts 4de Valgtreds (Grundtvig) yttrede. Han udtalte sig om Candidaturen som Titelsag, og jeg forstod ham, som om han derved vilde sige, at saaledes som Candidaturen for Diebliffet er indrettet, saa er det givet i Universitetets Magt ved en almindelig Candidatur at sætte en heel Deel Personer paa et berettiget Standpunkt til at søge Embede (Nei!), istedetfor at man skulde sætte de forskjellige Statsstyrelses-Afdelinger istand til selv at sætte Betingelser for deres Candidatur (Grundtvig: Ja!). Der er en væsentlig Forskiel mellem disse 2 Ting. Candidaturen, saaledes som den nu er indrettet, forudsætter en foregaaende Række af forskjellige Udviklingsstrin, som skulle gennemgaaes; førend den Bedkommende kan bevise sin Duellighed, og den Duellighed, man derefter lader ham bevise, gaaer, med al den

Fortjeneste, man iøvrigt kan tillægge en Gramen, langt mere ud paa at bevise, at Bedkommende har paa en god og rigtig Maade benyttet de Underviisningsmidler, der have været givne ham, end paa at bevise, at han virkelig er duelig til det, han gjør Krav paa at blive brugt til senere, ifølge sin Candidatur (Hør!). Heri ligger for Diebliffet Betydningen af hvad vi kalde vore lærde Skoler. Vore lærde Skoler ere for Diebliffet, især naar man seer hen til det, som skaffer dem deres Tilgang, mindre — om jeg maa bruge dette Udtryk, uden at blive misforstaaet — Underviisningsanstalter end „Levebrøds“ præparatoriske Anstalter. En Dreng, der bliver sat i latin Skole, staaer i saa Henseende ganske paa samme Trin som den, der sættes i Haandværkslære; han maa gjøre sit Svendestykke i forskjellig Grad, og derpaa sit Mesterstykke, og kun forsaavidt han bevager sig igennem disse Grader, kommer han til at blive berettiget til at udøve Haandteringen. Saalænge som dette forholder sig saaledes, skyldes vi, hvor Omstændighederne nogenlunde tillade det, men især, hvor de med en vis Nødvendighed kræve det, at skaffe Midler tilveie til, at Drengen ideimindste kan blive forberedt til det første Svendestykke.

Det første Svendestykke er Overgangen til Gymnastiklassen, og det er da blevet meget rigtigt bemærket af Medlemmet fra Slagelse (Steen), ligesom jeg har hørt det indrømmet af Underviisningsministeren, at den saakaldte realistiske Underviisning, det vil sige Forstands-Gymnastikken paa anden Linie, ogsaa medbærer de Bedkommende, der benytte den med Alvor, en saadan Forstandsudvikling, at de uden store Banstigeligheder derfra kunne gaae over paa den lærde Vej, eller som jeg, for rigtigt at forståes, hellere vil kalde den „Levebrødsveien“. Men læg vi nu Mærke til, hvorledes det vil komme til at gaae med Elevernes Opdragelse i Rønne Skole, naar denne er udviklet til en fuldstændig Realskole, saa ville vi let indsee, at de meest udmærkede Elever, i deres 15de eller 16de Aar — i hvilken Alder man kan sige, at Real-Underviisningen til en vis Grad er afluttet, idet de fleste Elever i denne Art Skoler i den nævnte Alder ville føle sig opfordrede til at træde over i de Livsmaal-